

کارآفرینی ورزشی:
رویکردی به کارآفرینی، کسب و کار و
پژوهش‌های ورزشی

نویسندگان

دکتر محمد احسانی

دکتر زینب مناعی زاده

استاد دانشگاه تربیت مدرس

استادیار دانشگاه اراک

۱۳۹۵

مرکز نشر

دانشگاه تربیت مدرس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۸۹-۳۰-۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۷۳۶۲۱

عنوان و نام پدیدآور: کارآفرینی ورزشی: رویکردی به کارآفرینی، کسب و کار و پژوهش های ورزشی / نگارندگان محمد احسانی، زینب مندعلی زاده.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه تربیت مدرس، دفتر نشر آثار علمی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ه، ۳۱۴ ص: مصور، جدول، نمودار.

یادداشت: واژه نامه.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۲۹.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: رویکردی به کارآفرینی، کسب و کار و پژوهش های ورزشی

موضوع: ورزش - جنبه های اقتصادی

موضوع: Sports- Economic aspect

موضوع: کارآفرینی

موضوع: Entrepreneurship

رده بندی دیویی: ۳۳۸ / ۴۷۷۹۶

رده بندی کنگره: GW۱۶/الف ۳۷۱۶ ۱۳۹۵

سرشناسه: احسانی، محمد، ۱۳۳۳

شناسه افزوده: Zeynab, Mondalizade, پدیدآور، استادیار، ۸۲۸۸۴۶۰۷

شناسه افزوده: دانشگاه تربیت مدرس. مرکز نشر آثار علمی

Tarbiat Modares University. TMU Press

و منبع، فهرست نویسی: فیبا

کارآفرینی ورزشی:

رویکردی به کارآفرینی، کسب و کار و پژوهش های ورزشی

نگارندگان: دکتر محمد احسانی

دکتر زینب مندعلی زاده

ویراستار ادبی و فنی: سیده باجی

طراح جلد: دکتر سید نجم الدین محمدی

ناشر: مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس

شماره انتشار: ۲۰۷

شماره پیاپی: ۲۴۳

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰

ISBN: 978-600-7589-30-4

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۸۹-۳۰-۴

نوبت چاپ: اول

کارشناس اجرایی: مرسته برنجی

ناظر چاپ: مصطفی جانجانی

چاپ و صحافی: شمس

مرکز پخش: تقاطع بزرگراه های آل احمد و دکتر چمران،

دانشگاه تربیت مدرس، مرکز نشر آثار علمی، صندوق پستی: ۱۴۱۱۵-۳۱۸

دورنگار: ۸۲۸۸۳۰۳۲

تلفن: ۸۲۸۸۳۰۹۶

بها: ۲۸۰۰۰۰ ریال

صحت مطالب کتاب بر عهده نگارندگان است.

فهرست

ز	پیشگفتار.....
	۱- مفاهیم و دیدگاه‌ها، کارآفرینی و ورزش
۱	۱-۱ مقدمه.....
۱	۲-۱ خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی در ورزش.....
۱۴	۳-۱ تعاریف و دیدگاه‌های مختلف ارتباط با کارآفرینی.....
۱۷	۱-۳-۱ دیدگاه اقتصاددانان نسبت به کارآفرینی ورزشی.....
۱۹	۲-۳-۱ دیدگاه روان‌شناسان نسبت به کارآفرینی ورزشی.....
۲۱	۱-۲-۳-۱ خلاقیت و نوآوری.....
۲۴	۲-۲-۳-۱ خطرپذیری.....
۲۵	۳-۲-۳-۱ تحمل ابهام.....
۲۶	۴-۲-۳-۱ مرکز کنترل.....
۲۶	۵-۲-۳-۱ توفیق‌طلبی.....
۲۷	۶-۲-۳-۱ استقلال‌طلبی.....
۲۸	۳-۳-۱ دیدگاه دانشمندان مدیریت نسبت به کارآفرینی ورزشی.....
۳۱	۴-۳-۱ دیدگاه جامعه‌شناسان نسبت به کارآفرینی ورزشی.....
۳۵	۴-۱ کارآفرین و کارآفرینی ورزشی.....
۳۵	۵-۱ تعامل کارآفرینی و مدیریت ورزش.....

کارآفرینی ورزشی: رویکردی به...

- ۳۷..... ۶-۱ تجاری سازی در ورزش و ارتباط آن با کارآفرینی
- ۳۹..... ۷-۱ پیامدهای کارآفرینی در ورزش
- ۴۰..... ۸-۱ نتیجه گیری

۲- رویکرد نظری به کارآفرینی ورزشی

- ۴۹..... ۱-۲ مقدمه
- ۴۹..... ۲-۲ انواع کارآفرینی در ورزش
- ۵۰..... ۲-۲-۱ کارآفرینی جامعه محور
- ۵۱..... ۲-۲-۲ کارآفرینی شرکتی
- ۵۱..... ۲-۲-۳ کارآفرینی نژادی
- ۵۲..... ۲-۲-۴ کارآفرینی سازمانی
- ۵۶..... ۲-۲-۵ کارآفرینی بین المللی
- ۵۷..... ۲-۲-۶ کارآفرینی اجتماعی
- ۶۱..... ۲-۲-۷ ابعاد کارآفرینی اجتماعی در ورزش
- ۶۵..... ۲-۲-۸ تفاوت کارآفرینی اقتصادی و کارآفرینی اجتماعی
- ۶۶..... ۲-۲-۹ کارآفرینی نهادی
- ۶۷..... ۲-۲-۱۰ کارآفرینی فناورانه
- ۶۸..... ۲-۲-۱۱ کارآفرینی زنان
- ۶۹..... ۲-۲-۱۲ مشکلات پیش روی زنان کارآفرین در ورزش
- ۷۴..... ۲-۲-۱۳ کارآفرینی فرهنگی
- ۷۵..... ۲-۲-۱۴ کارآفرینی چند منظوره (تناوبی)
- ۷۶..... ۲-۲-۱۵ عوامل مؤثر بر فرایند کارآفرینی ورزشی
- ۷۸..... ۲-۲-۱۶ تئوری های به کار رفته در حوزه کارآفرینی
- ۸۱..... ۲-۵-۱ تئوری ذینفعان
- ۸۲..... ۲-۵-۲ تئوری تغییر نهادی
- ۸۴..... ۲-۵-۳ تئوری حجم سرمایه

۴-۵-۲	تئوری شبکه اجتماعی.....	۸۵
۵-۵-۲	تئوری مبتنی بر منابع.....	۸۶
۶-۲	نگاهی به برنامه‌های راهبردی ورزش ایران و سایر کشورهای توسعه یافته در بخش کارآفرینی.....	۸۷
۷-۲	مقایسه کارآفرینی ورزشی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه.....	۹۳
۱-۷-۲	فرصت‌های کارآفرینی در ورزش.....	۹۳
۲-۷-۲	منابع مالی در ورزش.....	۱۰۰
۳-۲	ابع انسانی و کارآموزی در ورزش.....	۱۰۱
۸-۲	نامل کارآفرینی و راهبرد.....	۱۰۱
۹-۲	بازاریابی و کارآفرینی.....	۱۰۵
۱۰-۲	عملکرد تدارکات در بازاریابی ورزش.....	۱۰۸
۱۱-۲	رویکردهای مطالعاتی آمیخته به کارآفرینی.....	۱۱۲
۱۲-۲	نتیجه‌گیری.....	۱۱۵
۳- ماندگاری کارآفرینی و کسب‌وکارهای ورزشی		
۱-۳	مقدمه.....	۱۱۷
۲-۳	کسب‌وکارهای کوچک و شرکت‌های کارآفرین.....	۱۱۷
۳-۳	اهداف کسب‌وکارها.....	۱۲۱
۱-۳-۳	اهداف خدماتی.....	۱۲۱
۲-۳-۳	اهداف اجتماعی.....	۱۲۱
۳-۳-۳	اهداف رشد.....	۱۲۲
۴-۳-۳	هدف مزیتی.....	۱۲۲
۴-۳	عوامل مؤثر بر موفقیت کسب‌وکارها.....	۱۲۲
۵-۳	نگرانی‌هایی برای صاحبان کسب‌وکارها.....	۱۲۵
۶-۳	کسب‌وکار اینترنتی در ورزش.....	۱۲۶
۷-۳	مدیریت صحیح منابع در کارآفرینی ورزشی.....	۱۳۳

کارآفرینی ورزشی: رویکردی به...

۱۳۴.....	۱-۷-۳ سرمایه انسانی و کارآفرینی ورزشی
۱۳۶.....	۲-۷-۳ سرمایه اجتماعی و کارآفرینی ورزشی
۱۳۸.....	۳-۷-۳ سرمایه فرهنگی و کارآفرینی ورزشی
۱۴۱.....	۴-۷-۳ سرمایه مالی و کارآفرینی ورزشی
۱۴۲.....	۵-۷-۳ سرمایه سازمانی (ساختاری) و کارآفرینی ورزش
۱۴۲.....	۶-۷-۳ سرمایه تولیدی و کارآفرینی ورزش
۱۴۳.....	۷-۷-۳ سرمایه رابطه‌ای (مشتری) و کارآفرینی ورزش
۱۴۴.....	۸-۷-۳ کارآفرینی پایدار ورزش
۱۴۵.....	۹-۷-۳ پایداری کارآفرینی ورزشی
۱۴۶.....	۱۰-۷-۳ کارآفرینی اجتماعی در ورزش
۱۴۷.....	۱۱-۷-۳ کارآفرینی پایداری در ورزش
۱۴۷.....	۱۲-۷-۳ پایداری اقتصادی کارآفرینی ورزشی
۱۴۸.....	۱۳-۷-۳ پایداری اجتماعی کارآفرینی ورزشی
۱۴۸.....	۱۴-۷-۳ پایداری محیطی کارآفرینی ورزشی
۱۴۹.....	۱۵-۷-۳ شاخص‌های کارآفرینی
۱۵۶.....	۱۶-۷-۳ فرایند شناسایی شاخص‌های کارآفرینی ورزشی
۱۵۹.....	۱۷-۷-۳ شاخص‌های پایداری در کارآفرینی ورزشی
۱۶۹.....	۱۸-۷-۳ الگوهای کارآفرینی پایدار
۱۷۴.....	۱۹-۷-۳ فرایند پایداری کارآفرینی در ورزش
۱۷۹.....	۲۰-۷-۳ موانع پایداری کارآفرینی در ورزش
۱۸۲.....	۲۱-۷-۳ نتیجه‌گیری

۴- آموزش کارآفرینی ورزشی در مراکز دانشگاهی

۱۸۵.....	۱-۴ مقدمه
۱۸۵.....	۲-۴ ضرورت، جایگاه و اهمیت آموزش کارآفرینی
۱۹۱.....	۳-۴ دانشگاه کارآفرین

فهرست

- ۴-۴ استانداردهای آموزش کارآفرینی ۱۹۴
۴-۵ مهارت‌های مورد نیاز کارآفرینان ۱۹۷
۴-۶ نتیجه‌گیری ۱۹۹

۵- مراحل ایجاد کسب‌وکارهای ورزشی

- ۵-۱ مقدمه ۲۰۳
۵-۲ آمادگی ورود به دنیای کسب‌وکارهای ورزشی ۲۰۴
۵-۳ مدل کسب‌کار، رویکردی علمی به عملکرد کسب‌وکارهای ورزشی ۲۰۴
۵-۴ نمونه‌ای از طرح گام به گام برای ایجاد یک کسب‌وکار ورزشی ۲۱۰
۵-۵ نتیجه‌گیری ۲۱۲

- پیوست ۲۱۳
منابع ۲۲۹
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی ۲۵۵
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی ۲۷۱
نمایه ۲۸۷

پیشگفتار

کارآفرینی، موضوعی است که طی دهه‌های گذشته در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها اهمیت زیادی پیدا کرده است. در این راستا دولت‌ها برنامه‌های ویژه‌ای را برای توسعه و رشد کارآفرینی تدوین و اجرا کرده‌اند. با توجه به این موضوع و نیز روند بیکاری در صنعت ورزش و انتظار فراوان برای ورزشکاران برای استخدام و از سوی دیگر بودجه انقباضی دولت و ورزش دولتی ایران، ضرورت توجه به کارآفرینی در ورزش مورد توجه جوامع و به‌ویژه جوامع در حال توسعه است.

کارآفرینی در ورزش و نیز کارآفرینی ورزشی، دو واژه‌ای است که در پژوهش‌ها به کار رفته است. کارآفرینی ورزشی ایجاد و خلق ارزش ورزشی است، حال آنکه کارآفرینی در ورزش ایجاد ارزش به واسطه ورزش تلقی می‌شود که ممکن است هر صنعتی را شامل بشود. تعاریف گسترده و انواع مختلفی از کارآفرینی در ورزش وجود دارد که خود ناشی از فرصت‌های زیاد پیش‌روی ورزش است. در این رابطه می‌توان گفت کارآفرینی تحت تأثیر عوامل مختلفی است، اما آنچه که از اهمیت زیادی برخوردار است، نهادینه‌سازی فرهنگ کارآفرینی در جامعه است. ارزش قائل شدن برای ورزش، ورزشکاران و کارآفرینی در ورزش رویکردی است که انگیزه‌های جامعه را برای کارآفرین شدن تقویت می‌کند.

آنچه که برای کارآفرینان و دوام عملکرد آنان در بازار مهم است، مدیریت صحیح منابع و در نظر گرفتن منافع نه تنها برای خود، بلکه برای ذینفعان (مشتریان، سهام‌داران و ...) و توجه به مسئولیت اجتماعی در ورزش است، زیرا که استمرار یک کسب‌وکار و یا یک شرکت کارآفرین تا حد زیادی به پذیرش محصولات آنان در جامعه بستگی دارد.

آنچه که کارآفرینی را در کشورهای توسعه یافته متمایز از کارآفرینی در کشورهای در حال توسعه می‌کند، نوع اقتصاد درگیر در این کشورها است؛ به عبارتی می‌توان این‌گونه بیان کرد که اقتصاد در کشورهای توسعه یافته دانش بنیان و نوآور محور است. چنان‌که به واسطه جایگاه نوآوری در صنعت و خدمات خود ایجاد ارزش می‌نماید، حال آنکه اقتصاد کشورهای توسعه یافته عامل محور و کارآفرینی در آن براساس ایجاد اشتغال و کسب‌وکارهای محلی است که در این راه موانع اساسی بر سر راه کارآفرینی و کارآفرینی ورزشی قرار دارد که از جمله مهم‌ترین آنها را می‌توان به موانع حقوقی و خلأ قانونی در ورزش (قوانین واگذاری باشگاه‌های دولتی، قوانین مربوط به خصوص سازی، قوانین مربوط به صحت‌گذاری در ورزش و ...) دانست.

آموزش کارآفرینی موضوعی است که در بسیاری از کشورها مورد توجه قرار گرفته است. استانداردهای لازم برای دروس تربیت بدنی و ورزش مهارت‌های لازم و آگاهی از نیازهای محیطی می‌تواند به ایجاد انگیزه‌های ناآزینانه کمک نماید و دانش‌آموختگان را برای ورود به دنیای کسب‌وکار علاقه‌مند سازد. متأسفانه رتبه‌بندی دانشگاه‌های امروز ایران براساس تعداد مقالات علمی، تعداد فارغ‌التحصیلان، تعداد استادان و ... بنا نهاده شده است در صورتی که دانشگاه‌های جهان بر کارآفرینی تأکید داشته و بر ارتباط هر چه بیشتر صنعت با دانشگاه تمرکز دارند، درواقع نسل سوم دانشگاه‌ها، یعنی دانشگاه کارآفرین است که می‌تواند در

پیشگفتار

جامعه ایجاد ارزش کند و دانشجویان را از توجه صرف به مدرک و مدرک‌گرایی باز دارد و به کارآفرینی تشویق نماید.

امید است این کتاب با رویکردی جامع نسبت به موضوعاتی که کارآفرینی ورزشی را پوشش می‌دهد، بتواند راهنمایی برای کارآفرینان و نیز دانشجویان علاقه‌مند به مبحث کارآفرینی و ورزش باشد. در این راستا مؤلفان از پیشنهادها و انتقادهای سازنده شما اساتید محترم، دانشجویان و کارآفرینان استقبال می‌کنند.

محمد احسانی*، زینب مندعلی‌زاده